

**การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS)
ในรายวิชา การใช้โปรแกรมสำนักงานชั้นสูง ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง ปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์**

**Development of Academic Achievement by Implementing 5 Steps of
Learning Activities (QSCCS) in Advanced Office Software Course Offered to
First-Year Diploma Students at
Panyapiwat Technological College**

กิตติ รัตนราชี

เบญจมาภรณ์ จันทร์

สำนักศึกษาทั่วไป วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

E-mail: kitti_iso@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานชั้นสูงที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) และ 2) ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ห้อง 4 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก จำนวนทั้งหมด 37 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) และแผนการเรียนการสอน รายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานชั้นสูง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรมการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 89.19 นักศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 2) นักศึกษามีผลการประเมินพฤติกรรมผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 83.78 และนักศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 3) นักศึกษามีความพึงพอใจทุกด้านโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าคะแนนเฉลี่ย=4.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยในระดับมากที่สุด สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ การประเมินผลการเรียนก่อนเรียน

และหลังเรียน (ค่าคะแนนเฉลี่ย=5.0) รองลงมาคือ การประเมินการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรม (ค่าคะแนนเฉลี่ย=4.97) การจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (ค่าคะแนนเฉลี่ย=4.86) นักศึกษาสื่อสารการเรียนรู้ร่วมกัน (ค่าคะแนนเฉลี่ย=4.86) นักศึกษาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น (ค่าคะแนนเฉลี่ย=4.81) นักศึกษาได้ฝึกทักษะการสื่อสาร (ค่าคะแนนเฉลี่ย=4.81) และผู้สอนชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้ชัดเจน (ค่าคะแนนเฉลี่ย =4.78)

คำสำคัญ: พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS), รายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงาน
ขั้นสูง

Abstract

This research aimed to 1) develop students' academic achievement in implementing 5 steps of learning activities (QSCCS) in Advanced Office Software and 2) assess students' satisfaction toward the implementation of 5 steps of learning activities (QSCCS). The population was first-year vocational diploma students in the Retail Business Management Department. The purposively selected sample group had 37 first-year vocational diploma students in Retail Business Management, Room 4. The research instruments used in this study consisted of 1) instruments for implementation: 5 steps of learning activities (QSCCS) and lesson plans for Advance Office Software and (2) instruments for data collection: pre- and post-test, classroom attendance and learning performance assessment, and students' satisfaction assessment toward the implementation of 5 steps of learning activities (QSCCS). Statistics used for data analysis were mean and percentage.

The results of this study showed that (1) there were 33 students who passed the achievement test (89.19%), and 4 students who did not pass (10.81%). Thirty one students passed the learning performance assessment (83.78%), and 6 did not meet the criteria (16.22%); (2) overall, the average score of students' satisfaction toward the implementation of 5 steps of learning activities (QSCCS) was at the highest level (mean=4.77). of all aspects, the top five aspects which earned the highest average scores were as follows: pre-and post-test assessment (mean=5.00), followed by classroom attendance and learning performance assessment (mean=4.97), content arrangement suitable for class time (mean=4.86), students' communication through cooperative learning (mean=4.86), students' exchange their ideas together (mean=4.81), students' practice in communication skills (mean=4.81), and clear identification of learning activities by instructors (mean=4.78).

Keywords: Learning Achievement Development, 5 Steps of Learning Activities (QSCCS), Advance Office Software

1. บทนำ

วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ เป็นสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาเอกชน ได้ร่วมมือจัดการศึกษากับ บจก. ซีพี ออลล์ มุ่งเน้นจัดการศึกษาในระบบทวิภาคีด้วยหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ตรงกับความต้องการของภาคธุรกิจ พัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ เน้นให้นักศึกษาเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์, 2561) ในการที่จะพัฒนาทักษะของนักศึกษาให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการหรือภาคธุรกิจ การเรียนการสอนในชั้นเรียนจึงเป็นสถานที่ฝึกทักษะ และพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามความต้องการ หากผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียน อาทิ พฤติกรรมลุกจากที่นั่ง คุยกัน เล่นกันส่งเสียงดัง เล่นโทรศัพท์มือถือ ส่งผลทำให้เกิดปัญหาในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักศึกษามีความสนใจต่อการเรียนลดลงและทำให้ผู้สอนขาดความต่อเนื่องในการสอน เนื่องจากต้องกล่าวตักเตือนนักศึกษาที่ทำพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและเป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ทำให้ผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษา ในรายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานชั้นสูง สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ ค้าปลีก ภาคบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการมาเรียน คือ มาเรียนสาย และขาดเรียน ไม่มีความตั้งใจในการทำงาน ส่งงานไม่ทันตามระยะเวลาที่กำหนด ขาดความรับผิดชอบ ส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะในการคิดและแสวงหาความรู้ สามารถสร้างความรู้ สื่อสารนำเสนอความรู้ ร่วมทำงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี และมีกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม เรียกว่า “บันได 5 ขั้นเพื่อการพัฒนาผู้เรียน (Five Steps for Student Development) ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีเพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพและคุณสมบัติตามมาตรฐานสากล กิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ประกอบด้วย (1) การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด สังเกต ตั้งข้อสงสัย ตั้งคำถามอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ (2) การเรียนรู้ด้วยการสืบค้นความรู้ ข้อมูล และสารสนเทศ (Learning to Search) เป็นการฝึกแสวงหาความรู้ ข้อมูล และสารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต หรือจากการปฏิบัติทดลอง เป็นต้น (3) การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ (Learning to Construct) เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการถ่ายทอดประสบการณ์ การวิจัย หรือการประดิษฐ์คิดค้น มาสรุปเพื่อสร้างองค์ความรู้ (4) การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร (Learning to Communicate) เป็นการฝึกให้ความรู้ที่ได้มานำเสนอและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดความเข้าใจ และ (5) การเรียนรู้เพื่อบริการสังคมด้วยจิตสาธารณะ (Learning to Serve) เป็นการนำความรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ในบริบทรอบตัวและบริบทโลกตามวุฒิภาวะที่เหมาะสม โดยจะนำองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ (ปิ่นนรา บัวอ่อน, 2556; วุฒิพงษ์ คำเนตร, 2558: ทิพรรัตน์ สิทธิวงศ์ และทะเลศ วงศ์นาม, 2559) กิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) สามารถกระตุ้นให้นักศึกษามีความรับผิดชอบมากขึ้นทั้งในด้านการมาเรียน การปฏิบัติงาน และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเพิ่มขึ้น (ทิพรรัตน์ สิทธิวงศ์ และทะเลศ วงศ์นาม, 2559) และกระบวนการดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ (ชยพร กระต่ายทอง, 2556)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ในรายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานชั้นสูง ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ โดยผู้วิจัยเชื่อว่าเมื่อนักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) จะทำให้

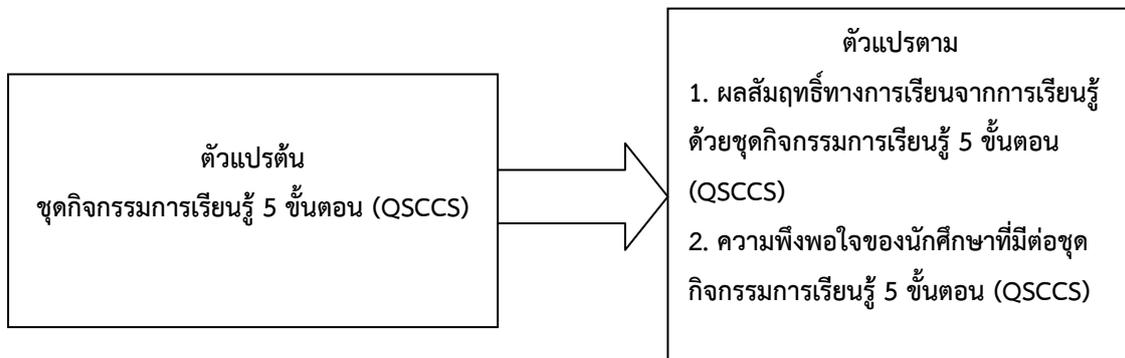
นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และมีความรับผิดชอบด้านการมาเรียนมากขึ้น และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเรียนที่เป็นปัญหา อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานขั้นสูงที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS)
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อเพื่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน(QSCCS)

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และหลักการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) และกำหนดตัวแปรต้นและตัวแปรตามของงานวิจัยนี้ ตามที่แสดงไว้ในรูปที่ 1 ดังนี้

รูปที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS)

4. นิยามศัพท์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในด้านความรู้ และประสิทธิภาพที่ได้รับจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS)สามารถวัดได้จากการออกแบบเครื่องมือ และประเมินผลที่มีคุณภาพ

รายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานขั้นสูง หมายถึง การนำเนื้อหาที่เกี่ยวกับการสร้างเอกสารเชิงวิชาการมาจัดทำด้วยโปรแกรมประมวลผลคำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) หมายถึง หนังสือที่รวบรวมชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีขั้นตอนการเรียนการสอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตั้งประเด็นคำถามอย่างมีเหตุผล

ขั้นตอนที่ 2 สืบค้นความรู้จากกิจกรรม แหล่งการเรียนรู้และสารสนเทศ

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างองค์ความรู้อย่างมีเหตุผล

ขั้นตอนที่ 4 เรียนรู้เพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 5 การใช้ความรู้บริการสังคมให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์

ความพึงพอใจของนักศึกษา หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษาที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ในด้านบทบาทหน้าที่ของครู พฤติกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนและพฤติกรรม ของนักเรียน

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีการดำเนินการดังนี้

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ห้อง 4 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 37 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ 1.1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) และ 1.2) แผนการเรียนการสอนรายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานขั้นสูง

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 2.1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการสร้างเอกสารวิชาการ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนของนักศึกษา 2.2) แบบบันทึกการเข้าชั้นเรียน และพฤติกรรม และ 2.3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS)

5.3 ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่

1.1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.1.1) ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ ความเป็นมา รูปแบบ วิธีการ การนำเสนอ การพัฒนา และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารตำราวิจัยและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.1.2) ศึกษาเอกสารวิชาการและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS)

1.1.3) จัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) เรื่อง การสร้างเอกสารเชิงวิชาการ

1.1.4) นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) เรื่อง การสร้างเอกสารเชิงวิชาการ ที่สร้างขึ้นมาให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ประกอบด้วย 1) หัวหน้าแผนกการจัดการศึกษาทางไกล 2) หัวหน้าฝ่ายบริการวิชาการ และ 3) หัวหน้าฝ่ายพัฒนาวิชาการ เพื่อประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) หากการพิจารณาคัดเลือกข้อคำถาม/รายการที่ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.2) แผนการเรียนการสอน รายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานขั้นสูง มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1.2.1) ศึกษาหลักสูตรและเนื้อหา รายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานขั้นสูง รหัสวิชา 3204-2002 จำนวน 3 หน่วยกิต 5 ชั่วโมง/สัปดาห์ และศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) เรื่อง การสร้างเอกสารเชิงวิชาการ สำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์

1.2.2) ออกแบบแผนการเรียนการสอนรายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานชั้นสูงเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

1.2.3) นำแผนการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านดังกล่าวข้างต้นประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำผลคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาวิเคราะห์หาค่า IOC คำถาม/รายการที่ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปให้นำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การสร้างเอกสารวิชาการ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1.1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2.1.2) ศึกษาทฤษฎี ตำรา งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเอกสารวิชาการ

2.1.3) จัดทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การสร้างเอกสารวิชาการ

2.1.4) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ดังกล่าวข้างต้นประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำผลคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาวิเคราะห์หาค่า IOC คำถาม/รายการที่ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปให้นำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ผลการคัดเลือกแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีจำนวนข้อคำถาม 20 ข้อ และมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.1.5) นำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.2) แบบบันทึกการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรม มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.2.1) ศึกษาการสร้างแบบบันทึกการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรมการเรียนรู้ จากเอกสารงานวิจัยและตัวอย่างแบบบันทึกต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2.2) สร้างแบบบันทึกการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรม การเรียนรู้ ของนักเรียน สำหรับหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ในภาคเรียน 1/2560 จำนวน 10 คาบ คิดเป็น 5 คะแนน โดยกำหนดค่าของคะแนนออกเป็น 5 ช่วงๆ ละ 1 คะแนน และกำหนดเกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 ขึ้นไป

ผู้วิจัยได้ออกแบบบันทึกพฤติกรรมในการทำงานของนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน คือ 1)การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question) 2)การเรียนรู้ด้วยการสืบค้นความรู้/ข้อมูล/สารสนเทศ (Learning to Search) 3)การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ (Learning to Construct) 4)การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร (Learning to Communicate) และ 5)การเรียนรู้เพื่อบริการสังคมด้วยจิตสาธารณะ (Learning to Serve)

2.2.3) นำแบบบันทึกการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรมไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านดังกล่าวข้างต้น ประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำผลคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาวิเคราะห์หาค่า IOC ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00

2.3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS)

2.3.1) ศึกษาการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา จากตำรา งานวิจัย และตัวอย่างแบบประเมินต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3.2) สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครู พฤติกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนและพฤติกรรม ของนักเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 10 ข้อ

2.3.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำผลคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาวิเคราะห์หาค่า IOC ซึ่งได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) ชี้แจงจุดประสงค์และแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ในรายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานชั้นสูง แก่นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

2) ก่อนดำเนินการสอน ผู้วิจัยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS)

1) ดำเนินการสอนด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานชั้นสูง เรื่องการสร้างเอกสารวิชาการ

2) บันทึกผลคะแนนการเข้าชั้นเรียน คะแนนพฤติกรรม คะแนนใบงาน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS)

3) เมื่อดำเนินการสอนเสร็จสิ้นตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ จึงให้นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียน

4) วิเคราะห์ผลคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

5) ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS)

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ผลคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรมในชั้นเรียน โดยใช้ค่าร้อยละ

2) วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean)

8. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์คะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ในรายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานชั้นสูง มีดังนี้

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ในรายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานขั้นสูง ก่อนเรียนและหลังเรียน

	เกณฑ์การผ่าน (ร้อยละ)	ผลสัมฤทธิ์ (คน) (n = 37)		ผลสัมฤทธิ์ (ร้อยละ)	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน	-	22	15	59.46	40.54
คะแนนทดสอบ หลังเรียน	70	33	4	89.19	10.81
รวมเฉลี่ย	70	27.50	9.50	74.32	25.68

ผลคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ในตารางที่ 1 พบว่า จากเกณฑ์การผ่านของคะแนนทดสอบหลังเรียนที่ตั้งไว้ร้อยละ 70 มีผู้ผ่านเกณฑ์จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 89.19 มีผู้ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81

ตารางที่ 2 ผลการประเมินการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรมการเรียน

	เกณฑ์การผ่าน (ร้อยละ)	ผลสัมฤทธิ์ (คน) (n = 37)		ผลสัมฤทธิ์ (ร้อยละ)	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
คะแนนมาเรียน	80	33	4	89.19	10.81
คะแนนพฤติกรรม	80	31	6	83.78	16.22
รวมเฉลี่ย	80	32	5	86.49	13.51

ผลการประเมินการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรมการเรียนในตารางที่ 2 พบว่า จากเกณฑ์การผ่านของผลการประเมินการเข้าชั้นเรียนที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 มีผู้ผ่านเกณฑ์ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 89.19 มีผู้ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 และ ผลการประเมินพฤติกรรมที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 มีผู้ผ่านเกณฑ์ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 83.78 มีผู้ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS)

ข้อ	รายการ	ผลสัมฤทธิ์ (คน)					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
		5	4	3	2	1		
1	ผู้สอนชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้ชัดเจน	31	4	2	-	-	4.78	มากที่สุด
2	ผู้สอนให้คำปรึกษา แนะนำอย่างทั่วถึง	29	5	2	-	-	4.68	มากที่สุด
3	การจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	32	5	-	-	-	4.86	มากที่สุด
4	นักศึกษาสื่อสารการเรียนรู้ร่วมกัน	33	3	1	-	-	4.86	มากที่สุด
5	นักศึกษามีส่วนร่วมทำกิจกรรม	28	5	3	-	-	4.62	มากที่สุด
6	นักศึกษอธิบายความรู้ให้เพื่อนฟัง	19	12	6	-	-	4.35	มาก
7	นักศึกษาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น	34	2	1	-	-	4.81	มากที่สุด
8	นักศึกษาได้ฝึกทักษะการสื่อสาร	34	2	1	-	-	4.81	มากที่สุด
9	การประเมินผลการเรียนก่อนและหลัง	37	-	-	-	-	5.00	มากที่สุด
10	การประเมินเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรม	36	1	-	-	-	4.97	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม							4.77	มากที่สุด

ผลคะแนนความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ในตารางที่ 3 พบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาในระดับมากที่สุด สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 การประเมินผลการเรียนก่อนและหลัง (ค่าเฉลี่ย = 5.00) อันดับ 2 การประเมินการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรม (ค่าเฉลี่ย = 4.97) อันดับ 3 นักศึกษาสื่อสารการเรียนรู้ร่วมกัน และการจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.86) อันดับ 4 นักศึกษาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น และนักศึกษาได้ฝึกทักษะการสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย = 4.81) และอันดับ 5 ผู้สอนชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย = 4.78)

9. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) พบว่า จากเกณฑ์การผ่านที่ตั้งไว้ร้อยละ 70 มีผู้ผ่านเกณฑ์ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 89.19 มีผู้ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของทิพรรัตน์ สิทธิวงศ์ และทะเนศ วงศ์นาม (2559) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนรายวิชาบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบันได 5 ขั้น (QSCCS) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของพิชญะ กันธิยะ (2559) ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้การจัดการ

เรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ในวิชาวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เมื่อนักศึกษาได้ปฏิบัติจนครบ 5 ขั้นตอนของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (QSCCS) จึงส่งผลให้นักศึกษามีพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น ดังที่ได้สรุปและอภิปรายในข้อที่ 1 และยังส่งผลให้นักศึกษาผ่านเกณฑ์พฤติกรรมทางการเรียน ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินพฤติกรรมที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 มีผู้ผ่านเกณฑ์จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 83.78 มีผู้ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 ทั้งนี้อาจมีผลเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) สามารถเปลี่ยนบทบาทให้ผู้เรียนเป็น Active Learners คือผู้เรียนเรียนรู้จากการคิดตั้งประเด็นคำถามเพื่อหาคำตอบ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนต่างๆ รู้จักประมวลความรู้แล้วสรุปเป็นความรู้ใหม่ และสามารถสื่อสารความรู้ให้ตนเองเข้าใจและถ่ายทอดเป็นประโยชน์ให้กับผู้อื่นได้ กิจกรรมการเรียนรู้ นี้เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันโดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและให้คำปรึกษา จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมอย่างชัดเจน

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) พบว่าในภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักศึกษาในระดับมากที่สุด สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 การประเมินผลการเรียนก่อนและหลัง (ค่าเฉลี่ย = 5.00) อันดับ 2 การประเมินการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรม (ค่าเฉลี่ย = 4.97) อันดับ 3 นักศึกษาสื่อสารการเรียนรู้ร่วมกัน และการจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.86) อันดับ 4 นักศึกษาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น และนักศึกษาได้ฝึกทักษะการสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย = 4.81) และอันดับ 5 ผู้สอนชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย = 4.78)

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.77) โดยรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก คือ การประเมินผลการเรียนก่อนและหลัง (ค่าเฉลี่ย = 5.00) และการประเมินการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรม (ค่าเฉลี่ย = 4.97) ทั้งนี้มีความเป็นไปได้ว่า ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) จนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกินเกณฑ์ที่กำหนด จึงมีความพึงพอใจที่จะให้ความสำคัญกับการประเมินการเรียนก่อนและหลัง และการประเมินการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรม ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการสื่อสารการเรียนรู้ร่วมกัน และแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทิพรัตน์ สิทธิวงศ์ และทะเลศ วรศันาม (2559) ที่แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ที่ช่วยสร้างบรรยากาศส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และทัศนคติระหว่างเพื่อน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21

10. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรมีการติดตามพฤติกรรมตามกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยใช้วิธีสังเกตชั้นเรียน (Classroom Observation) พร้อมบันทึกการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้ได้การประเมินที่มีความแม่นยำมากขึ้น

2. สามารถนำกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ไปประยุกต์ใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาอื่นได้

11. ผู้เขียน

ดร. กิตติ รัตนราชิ และ เบญจมาภรณ์ จันทร์ สังกัดสำนักศึกษาทั่วไป **วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์** ผู้เขียนมีความสนใจในการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ในรายวิชา การใช้โปรแกรมสำนักงานขั้นสูง ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์

12. เอกสารอ้างอิง

- กัลยาณี รจิตรังสรรค์. (2558). *การจัดการเรียนการสอนรายวิชา ง20222 การสร้างภาพเคลื่อนไหวด้วยโปรแกรมแฟลชผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้กระบวนการ QSCCS ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนจ่านกร้อง*. (รายงานการวิจัย, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 39).
- ชยพร กระต่ายทอง. (2556). *การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา*. สืบค้นจาก <https://iscps2013.wordpress.com/เกี่ยวกับ-is/>.
- ทิพรรัตน์ สิทธิวงศ์ และ ทะเนศ วงศ์นาม. (2559). *การศึกษามผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบันได 5 ขั้น (QSCCS) สำหรับนิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร* ปีที่ 18 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2559, 86-98.
- ปิ่นนรา บัวอิน. (2556). *บันได 5 ขั้น ของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล*. สืบค้นจาก <http://krutao.com/2013/07/30/บันได-5-ขั้น-ของการจัดการ/>.
- พนม เกตุมาน. (2556). *คู่มือครู ปัญหาพฤติกรรมที่พบบ่อยในนักเรียนและแนวทางการแก้ไข*. สืบค้นจาก http://www.psyc-lin.co.th/new_page_53.htm.
- พิชญะ กันธิยะ. (2559). *การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).
- วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์. (2561). *วิสัยทัศน์ และพันธกิจของวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์*. สืบค้นจาก http://www.panyapiwat.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=7&Itemid=19.
- วุฒิพงษ์ คำเนตร. (2558). *วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้บันได 5 ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 2 (Five Steps for Student Development)*. สืบค้นจาก <http://wutthiphog-khamnet.blogspot.com/2015/06/five-steps-for-student-development.html>.